

**RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK**

**VOORZITTER VAN DE IXe KAMER**

**A R R E S T**

**nr. 233.135 van 3 december 2015  
in de zaak A. 217.621/IX-8765**

In zake: Lieselotte DE VOS  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaat Myriam Van den Abeele  
kantoor houdend te 9052 Gent  
Bollebergen 2A bus 20  
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VZW VRIJ KATHOLIEK ONDERWIJS BUGGENHOUT  
bijgestaan en vertegenwoordigd door  
advocaat Dirk Abbeloos  
kantoor houdend te 9200 Dendermonde  
Noordlaan 82-84  
bij wie woonplaats wordt gekozen

---

*I. Voorwerp van de vordering*

1. De vordering, ingesteld op 24 november 2015, strekt tot de schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijkheid, van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de beroepscommissie van het Sint-Vincentiuscollege te Buggenhout van 16 november 2015, waarbij aan Lieselotte De Vos een oriënteringsattest B wordt toegekend.

2. *In fine* van haar verzoekschrift vordert Lieselotte De Vos tevens “[v]erwerende partij op te leggen om binnen drie kalenderdagen na de kennisgeving van het tussen te komen schorsingsarrest een nieuwe beslissing te nemen”.

## *II. Verloop van de rechtspleging*

3. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 1 december 2015, om 10.00 uur.

Staatsraad Bert Thys heeft verslag uitgebracht.

Advocaten Myriam Van den Abeele en Frederick Bruloot, die verschijnen voor de verzoekende partij en advocaat Dirk Abbeloos, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Jurgen Neuts heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

## *III. Feiten*

4.1. Verzoekster is tijdens het schooljaar 2014-2015 leerling in het eerste leerjaar van de derde graad ‘sociale en technische wetenschappen’ (STW) van het technisch secundair onderwijs (TSO) in het Sint-Vincentiuscollege te Buggenhout.

Op het einde van het schooljaar behaalt verzoekster een jaartotaal van 57,8% met jaartekorten voor Frans (47%) en godsdienst (49,5%).

De delibererende klassenraad stelt de beslissing over het al dan niet slagen van verzoekster uit en onderwerpt haar aan een vakantietaak voor godsdienst en een bijkomende proef voor Frans.

4.2. Verzoekster behaalt 48,5% op de bijkomende proef voor Frans.

Op 26 augustus 2015 beslist de delibererende klassenraad om aan verzoekster een oriënteringsattest B toe te kennen met clausulering voor het TSO.

Na overleg tussen de directie en de ouders van verzoekster, beslist de directeur om de over verzoekster delibererende klassenraad opnieuw samen te roepen.

Die klassenraad bevestigt op 27 augustus 2015 het B-attest.

4.3. Met een 4 september 2015 gedateerd schrijven stelt verzoekster bezwaar in bij de beroepscommissie.

Op 10 september 2015 beslist de beroepscommissie om het aan verzoekster toegekende B-attest te handhaven.

Bij arrest nr. 232.431 van 5 oktober 2015 beveelt de Raad van State de schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijkheid, van de tenuitvoerlegging van deze beslissing.

4.4. Op 12 oktober 2015 beslist de beroepscommissie dat zij “na nieuw overleg en dit in alle eer en geweten, bij haar standpunt [blijft]”. Aangenomen mag worden dat de beroepscommissie aldus beslist dat zij aan verzoekster een oriënteringsattest B toekent.

Bij arrest nr. 232.835 van 9 november 2015 beveelt de Raad van State ook de schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijkheid, van de tenuitvoerlegging van deze beslissing.

4.5. Op 16 november 2015 neemt de beroepscommissie de thans bestreden beslissing waarbij aan verzoekster andermaal een oriënteringsattest B wordt toegekend.

Deze beslissing steunt in het bijzonder op de volgende overwegingen:

“Algemeen  
VI.

Uit het jaaroverzicht van de vakken Geschiedenis, Godsdienst, Nederlands, Engels, SW (Sociale Wetenschappen), NW (Natuurwetenschappen), IO (Integrale Opdrachten), Aardrijkskunde en Wiskunde blijkt dat Lieselotte met kerst 1 tekort had op dagelijks werk en 4 tekorten had op de examens (Engels, Frans, NW en SW). In het tweede semester had Lieselotte geen tekorten op dagelijks werk maar 4 tekorten op de examens (Frans, Geschiedenis, Godsdienst en Nederlands). Op het junitotaal behaalde ze nog 2 tekorten.

Op grond van die zeer variërende resultaten kon en kan met recht en rede worden vastgesteld dat Lieselotte tekorten voor bepaalde vakken tijdelijk wegwerkt ten koste van nieuwe vakken waarvoor dan een tekort ontstaat.

Enerzijds is dit een zorgwekkende evolutie van resultaten – hetgeen ingevolge art. 5, § 5, van het Organisatiebesluit in rekening mag en moet worden gebracht.

Anderzijds toont dit zeer zeker aan dat er een probleem is om een vakkenpakket per semester op systematische en evenwichtige wijze te beheersen.

Het wegwerken van een tekort door middel van het interen op vakken waarvoor eerder wel een voldoende werd behaald, kan door een normaal zorgvuldig beoordelaar effectief als een evident ‘bewijs’ voor het verwerken van een totaalpakket worden gezien.

Dit gegeven kan concreet inzichtelijk gemaakt worden aan de hand van de bevindingen bij diverse vakken:

Geschiedenis

Ex 2e semester: lukt helemaal niet (25%): letterlijke vragen worden niet beantwoord, er komen nochtans ook vragen uit toetsen: leerstof is dus niet verankerd.

Godsdienst

Ex 2e semester: lukt helemaal niet (46%). Ook op de vragen op het examen die uit de toetsen kwamen en op vragen die ze kon voorbereiden, slaagt ze niet (42%). Haalt punten op haar zorgervaring. Maar ook hiervan zijn de verslagen

inhoudelijk beperkt. Lieselotte doet nooit helemaal wat je vraagt. In haar antwoorden geven is ze zeer beperkt.

Nederlands

Kennisvragen worden beperkt beantwoord terwijl een groot deel al werd bevraagd op de toetsen of werden aangegeven als 'te kennen'.

Ook hier geldt dat wat ze tijdens het jaar beperkt heeft verworven niet vasthangt, grote gehelen niet kunnen worden verwerkt en ze geen inspanning levert om zich te buigen over zaken die niet puur en beperkt reproductief zijn.

IO

Kleine hoeveelheden lukken, maar kan ze moeilijk toepassen; grote hoeveelheden lukken niet.

Op IO kennis heeft ze op het junirapport

1,5/8 op NW,

3/8 op voeding,

0,5/8 op expressie.

Dit bewijst dat ze onvoldoende gestudeerd heeft en niet kent wat verwacht werd.

Op het opvolggесprek in december behaalde zij nog 72%. Er is hier dus geen sprake van een positieve evolutie: niet qua punten, niet qua houding. Ze heeft het als het ware opgegeven omdat het te veel en te moeilijk is en ze doet ook geen moeite om zich te verdiepen. Dit is een houding waar je echt wel kan aan werken. Leerkrachten hebben haar hierin gemotiveerd, tips gegeven ...

In de IO's profileert Lieselotte zich als iemand die graag praktisch bezig is en haar praktijkervaring is goed. De school kan ook steeds op haar beroep doen om een handje toe te steken. Dit is haar talent waar ze in de toekomst zeker verder mee kan. Ze geeft dit zelf ook aan in het opvolggесprek.

Frans

Frans blijft over de hele examenlijn onvoldoende.

De beroepscommissie vraagt zich af waarom Lieselotte geen gebruik heeft gemaakt van het aanbod van de vakleerkracht die zowel haar als haar ouders meermaals gevraagd heeft om iets te doen aan de hiaten. Lieselotte kon steeds op de leerkracht beroep doen, ook tijdens de vakantie.

Frans is belangrijk in STW omdat dit een doorstroomrichting is; heel wat van de leerlingen studeren bv. lager onderwijs dus de klassenraad vond het noodzakelijk om de grammaticale hiaten via de bijkomende proef opnieuw te laten te verwerken.

Het feit dat ze die kans niet heeft gegrepen, bevestigt de beperkte studiehouding die ze tijdens het jaar aannam en waar ze bij het kerstrapport al werd voor gewaarschuwd. Zij heeft deze door de klassenraad aangeboden tweede kans niet genomen. Ze heeft de leerstof, nodig om verder te kunnen in het laatste jaar STW, niet verwerkt en dus de eindtermen niet verworven. Ze heeft ook geen verbetering in studiehouding, interesse en motivatie getoond.

VII.

De gebrekkige studieattitude, die bij een ongeclausuleerde doorstroom binnen het TSO/de studierichting kennelijk aanleiding kan geven tot fatale problemen, blijkt uit een aantal gegevens.

Er kan verwezen worden naar de beoordeling van belangrijke vakken.

Nederlands

Literatuurportfolio is niet correct uitgevoerd. Lieselotte bespreekt een boek dat ze samen in de klas al hadden gelezen en besproken; ze kopieert dus gewoon wat er werd aangebracht.

IO

In het gesprek

- uit ze zich negatief over de te verwerken hoeveelheid leerstof;
- geeft ze zelf aan dat ze storend is in de les voor andere leerlingen;
- klaagt ze voortdurend over opdrachten die ze niet leuk vindt of te moeilijk ('Als de opdracht er één is die ik niet echt leuk vind, ga ik me minder goed inspinnen omdat ik er niet echt in geïnteresseerd ben').

Het taalgebruik is rauw, ook tijdens het opvolggesprek.

Frans

Lieselotte heeft te weinig inzet getoond; dit wordt bewezen door het gegeven dat ze op 6 van de 13 oefeningen nog steeds een groot tekort heeft; we vragen ons af of ze deze onderdelen, en ze waren beperkt, opnieuw en grondig gestudeerd heeft.

Lieselotte geeft vlug op en zegt dan: 'Ik kan het toch niet' (opvolggesprek, commentaren).

Prospectief onderzoek

VIII.

Er wordt verwezen naar de VVKSO-leerplannen, afgeleid van de eindtermen voor de 3<sup>de</sup> graad TSO.

Sociale wetenschappen

In een zesde jaar wordt in sociale wetenschappen meer gepolst naar inzichten en linken leggen. Ook worden de gehelen die moeten verwerkt worden steeds groter.

Het reproduceren van de theorie lukt in het vijfde jaar maar wanneer er linken dienen gelegd te worden tussen theorie en inhoud slaagt Lieselotte niet (zie boven).

Er is een gebrek aan inzicht.

Ze kan moeilijk structuur brengen in grotere gehelen.

Communicatief bezit ze onvoldoende vaardigheden, om bepaalde VOE-TEN te halen:

- het erkennen van het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties is onvoldoende aanwezig
- Lieselotte gaat niet op zoek naar constructieve oplossingen van conflicten en problemen.

Al deze vaardigheden heeft ze nochtans nodig om mee te kunnen draaien binnen de IO en de GIP. Een ongeclausuleerde doorstroming is dus nefast voor het studietraject van Lieselotte.

IO en GIP

Het vak IO is een 7u vak en dus een hoofdvak. Het omvat bijna 1/5 van het totaal aantal lesuren.

Bij het vak IO zijn het behalen van de competenties op het einde van 6STW heel belangrijk: voor de GIP moeten leerlingen slagen. Daarin zijn de competenties verweven waaraan de voorbije 6 jaar werd gewerkt.

De competenties zijn: onderzoeken, organiseren, presenteren en reflecteren.

- Onderzoeken: Opdrachten analyseren, oplossingen formuleren en kiezen, zelf een eigen werkplan/stappenplan opstellen en uitvoeren, resultaten evalueren en zeker bijsturen.
- Presenteren: Een presentatie geven voor een groep en zeker voor externe personen (onbekenden).
- Organiseren: Probleemoplossend denken en handelen en communiceren met medeleerlingen en leerkrachten.
- Reflecteren: Evaluaties door leerkrachten of medeleerlingen, zelfevaluatie en omgaan met kritiek en aandachtspunten.

Deze competenties zelfstandig plannen, uitvoeren en objectief evalueren zijn heel moeilijk voor Lieselotte. Dit blijkt uit de resultaten van het eindgesprek Integrale Opdrachten in het vijfde jaar, als voorbereiding op het zesde jaar.

Besluit: zij is heel minimalistisch ingesteld en werkt enkel graag met haar handen. Dus ideaal om een BSO richting te kiezen waar de praktijk en de stages heel belangrijk zijn en de theorie minder aan bod komt.

#### Natuurwetenschappen

Indien een leerling in 5ST voor NW er nipt door is, zijn de slaagkansen voor NW in een 6ST geheel verwaarloosbaar. In 5ST NW zijn er 5 thema's, waarvan 2 grote thema's; in een 6ST is de hoeveelheid NW meer, en de studeertijd bijgevolg ook (er zijn 9 thema's, waarvan 3 zeer grote thema's).

Er is veel meer leerstof. Het kunnen studeren, hoofdzaak van bijzaak kunnen onderscheiden en het kunnen schematiseren zijn vaardigheden die daarbij strikt noodzakelijk zijn en die Lieselotte te weinig of niet heeft verworven.

Ook basisonderdelen zoals de bouw van de cel, celademhaling en fotosynthese komen regelmatig aan bod in de biologische delen. Dit zijn onderdelen die reeds in 5ST worden aangeboden en waar in 6ST wordt op verder gebouwd. Ook chemische begrippen zoals elementen, atomen, moleculen, atoomnummer, massagetal, ... zijn o.a. in kernfysica strikt noodzakelijk. Doordat deze basis zeer minimaal aanwezig is, is een ongeclausuleerde doorstroming kennelijk onwenselijk.

In 6e verzorging is er geen NW, enkel 4 uur PAV waar het aandeel wetenschappen zeer eenvoudig en zeer beperkt zal zijn. Dat zou dus geen probleem mogen zijn voor Lieselotte.

#### Engels

Nog meer dan in het 5de jaar, wordt in het 6de jaar specifiek gewerkt met taaltaken, waarin de verschillende vaardigheden aan bod komen.

Elk unit is opgebouwd rond luisterfragmenten en teksten waarover leerlingen een mening moeten kunnen geven/vormen, en die ook schriftelijk of mondeling moeten kunnen meedelen.

Dit is net waar Lieselotte te kort schiet.

- Lieselotte kan nauwelijks relevante info selecteren uit een luister- of leesfragment
- Ze bezit niet over de nodige kennis om een taaltaak goed uit te voeren
  - Overeenkomst tussen onderwerp en werkwoord is er meestal niet
  - Vragende en ontkennende zinnen zijn moeilijk
  - Tijdssitueringen en samenhang ontbreken

- Ze bezit ook niet over de juiste attitudes om taaltaken constructief aan te pakken

- Durf en bereidheid om te spreken is vaak afwezig
- Taal is onverzorgd
- Lieselotte stelt zich weinig of niet open voor andere culturen en vreemde talen, waardoor de belangstelling voor Engels en de bereidheid om effectief Engels te spreken uiterst gering is.

Een gevarieerde inzet van verschillende ternaauwernood aanwezige vaardigheden in het 6<sup>de</sup> jaar is dus redelijkerwijs niet te verwachten. Een verder inoefenen van en praktisch omgaan met de aanwezige vaardigheden binnen de BSO-stroom is daarentegen een must.

#### Plastische opvoeding

In 6 werken de leerlingen hoofdzakelijk aan de GIP, waardoor meer nadruk op organiseren en presenteren wordt gelegd, ook attitudes zoals stiptheid, probleemoplossend denken, creativiteit, zelfstandig werken, zelfredzaamheid ... krijgen hierdoor meer de nadruk.

Ingevolge de gesitueerde studieattitude dreigen hier kennelijk onoverkomelijke moeilijkheden.

#### Geschiedenis

In het zesde jaar komen veel actuele problemen en ontwikkelingen aan bod in de lessen geschiedenis, zowel binnen België als internationaal. In de leerplannen staan een aantal attitudes i.v.m. deze actualiteit. Deze verwachten een open houding en de bereidheid om actuele en historische spanningsvelden vanuit verschillende hoeken te bekijken. De leerling moet leren rekening te houden met verschillende normen en mentaliteiten.

Daarnaast moeten de leerlingen in het zesde jaar zelfstandig actueel bronnenmateriaal kunnen verwerken om antwoorden te zoeken op een maatschappelijke probleemstelling. De leerling moet hierbij zowel zelfstandig kunnen werken als inzicht hebben in en open staan voor actuele problemen.

Het verwerken van leerstofgehelen wordt steeds moeilijker omdat ze alsmaar groter worden als voorbereiding op het hoger onderwijs.

Gezien de vastgestelde moeilijkheden om grote gehelen te verwerken is een verdere doorstroom naar 6ST af te raden.

In 6 BSO is er geen examen voor geschiedenis.

#### Frans

Tot het 4e, 5e jaar is er veel woordenschat en grammatica te leren. In het 5e en zeker in het 6e jaar moet die kennis worden aangewend in concrete situaties zoals in het schrijven van een tekst, mails, telefoons, korte presentaties. Dit lukt niet als je bv. de tijden niet kan vormen en/of gebruiken, geen ontkennende zinnen kunnen vormen ...

Er werden leerstrategieën aangeleerd om tijden en wijzen van werkwoorden te onderscheiden. In het 6e jaar komt daarbovenop de subjonctif; om dit te kunnen verwerven is de kennis van de andere tijden noodzakelijk.

Het te beperkt kennen van basiswoordenschat en de noodzakelijke grammaticale elementen leiden in het 6e jaar tot het slecht of niet begrijpen van geschreven documenten, het niet kunnen uitdrukken van wat je wil verwoorden, het schrijven foute zinsconstructies gebruiken en dus wankel tekstjes.

Om een verhaal in het verleden te vertellen of te schrijven moet je het verschil kennen tussen de *passé composé* en de *plus-que-parfait*. Waar er in een 5e jaar nog wat geleid wordt geschreven, wordt dit breder en vrijer en contextueler in een eindjaar.

Ook het luisteren en spreken bouwt verder op de kunde en de verworven vaardigheden en competenties van de voorbije 5 jaar.

Net zoals in andere vakken gaat het van eenvoud naar complexer (niet te complex in een TSO, maar toch zeker geïntegreerd). Het gaat om praktische taalkennis waarbij linken moeten gelegd worden tussen verworven kennis en concrete (taal)situaties.

Aangezien Lieselotte de leerplandoelen/eindtermen voor het 5e jaar niet heeft behaald, wordt dit voor haar quasi onmogelijk.

#### Godsdienst

Op het einde van het 6de jaar moeten de leerlingen onder andere begrijpen en kunnen herkennen wat het betekent een christen te zijn. Ze moeten de rijkdom van het christendom kunnen vergelijken met de rijkdom van andere levensbeschouwingen. Dit betekent het verwerken van meer leerstof, het analyseren van gelijkenissen en verschillen en het trekken van besluiten in het algemeen en voor het persoonlijke leven. Dit vergt ook een zeer genuanceerd en empathisch denken.

Vermits Lieselotte reeds een tekort had voor godsdienst in het 5de jaar is haar voorbereiding voor het 6de jaar onvoldoende voor wat het verwerken van grote hoeveelheden leerstof en het analyserend en genuanceerd denken betreft.

#### Nederlands

Accenten in het zesde jaar zijn in het bijzonder:

##### Spreken/luisteren:

- bereidheid om een onbevooroordeelde luisterhouding aan te nemen/anderen te laten uitspreken
- aan een onbekend publiek op gepaste wijze inlichtingen vragen, bezwaren formuleren,
- in een gepast register gevoelens uitdrukken en persoonlijke ervaringen presenteren
- bereidheid om binnen de gepaste communicatiesituaties AN te spreken en een kritische houding aan te nemen tov eigen spreek- en gespreksgedrag

##### Lezen/literatuur

- niet-fictionele teksten op beoordelend niveau kunnen verwerken
- bereidheid om te lezen
- tekstkeuze en leeservaring beschrijven en verwerken in een portfolio

##### Taalbeschouwing:

- vaste tekststructuren herkennen/structuuraanduiders
- betekenisverandering
- zinsopbouw.

Voor Lieselotte zou dit zeer problematisch worden.

Dat blijkt uit het gegeven dat de aanzetten voor deze competenties niet of zeker niet afdoende afwezig zijn.

Zo zijn er in het 5<sup>de</sup> jaar nog steeds belangrijke spellingsproblemen en werd de literatuurportfolio totaal niet correct uitgevoerd. (Lieselotte besprak een boek dat samen in de klas reeds was gelezen en besproken; ze kopieert dus

gewoon wat er werd aangebracht. Over de twee andere boeken die ze moesten lezen uit de boektoppers beantwoordde zij op het examen geen enkele vraag.)

Een ongeziene tekst wordt zonder inzicht benaderd.

Kennisvragen worden beperkt beantwoord terwijl een groot deel al werd bevraagd op de toetsen of werden aangegeven als ‘te kennen’.

Dat betekent dat een basiskennis net aanwezig is, maar dat de kennis en kunde om deze te verwerken en toe te passen helemaal niet voorhanden is, waardoor het duidelijk is dat de aangestipte vaardigheden en kundes niet bereikt zullen kunnen worden in het 6<sup>de</sup> jaar.

Een clausulering is aldus strikt noodzakelijk.

Conclusie

IX.

Een doorstroming binnen de opleiding is totaal niet aangewezen en zelfs onmogelijk, gelet op het nipt voorhanden zijn van de basiskennis en het manifest ontbreken van vaardigheden en attitudes om deze in te zetten in een bredere context, rekening houdend met grotere leerstofgehelen, de nood aan meer zelfstandig en minder reproductief werk, en ook gelet op de beperkte inzet, motivatie en doorzetting, wat noodzakelijke competenties zijn voor een eindjaar in een technische richting.

Een heroriëntatie binnen de TSO-stroom is uitgesloten, gelet op het feit dat (uiteraard) zelfs geen basiskennis is verworven binnen anders geprofileerde opleidingen.

Een B-attest is aldus de enige verdedigbare optie. In een BSO-richting zoals voeding-verzorging zijn er weinig grote leerstofgehelen te verwerken en er zijn geen examens. Ook het probleemoplossend denken en het creatief omgaan met (on)geziene leerstof, wat voor Lieselotte blijkens de verschillende vakgerichte besprekingen hierboven een echt probleem is (hetgeen in het opvolggesprek door Lieselotte zelf is aangegeven), komen daar veel minder aan bod.”

#### *IV. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden*

5. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

## *V. Uiterst dringende noodzakelijkheid én belang*

### *Standpunt van de partijen*

6. Verzoekster betoogt dat zij het voorliggende verzoekschrift met de vereiste spoed heeft ingediend en dat de uitspraak over een gewone vordering tot schorsing ontegensprekelijk te laat zou komen om het verlies van een schooljaar af te wenden.

7. De verwerende partij betwist de “spoedeisendheid” van de vordering. Zij stelt dat deze een gevolg is van de eigen houding van verzoekster. Ter staving van haar standpunt verwijst zij naar “twee elementen”. Vooreerst volgt verzoekster, die thans ziek is, geen lessen, maar gaat zij ook niet in op voorstellen van de verwerende partij om tijdelijk onderwijs aan huis te volgen betreffende de leerstof van het vijfde jaar STW. Voorts biedt artikel 30, § 5, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002 ‘betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs’ aan verzoekster “de mogelijkheid om de toelatingsklassenraad van een andere school te overtuigen van [haar] studiecapaciteiten”. Volgens de verwerende partij heeft verzoekster alzo zelf de sleutel in handen om het dreigende verlies van een schooljaar te vermijden.

De verwerende partij besluit dat verzoekster niet voldoet aan “de wettelijke voorwaarden om zich te beroepen op het vereiste belang en spoedeisendheid die verbonden zijn aan een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid”.

### *Beoordeling*

8. Verzoekster heeft de thans voorliggende vordering ingesteld op 24 november 2015, terwijl de bestreden beslissing dateert van 16 november 2015.

Zij heeft de vordering aldus met de gepaste spoed ingesteld.

9. Er kan niet worden aangenomen dat verzoekster zelf de spoedeisendheid van haar vordering zou teweegbrengen of in de hand werken doordat zij thans geen lessen volgt in het vijfde jaar STW, maar zij niet ingaat op een voorstel van de verwerende partij om tijdelijk onderwijs aan huis te volgen.

Verzoekster beoogt met haar vordering immers een heroverweging van de beslissing van de beroepscommissie, waardoor zij alsnog een A-attest zou kunnen verwerven dat haar toegang zou verlenen tot het zesde jaar STW. De omstandigheid dat verzoekster thans geen lessen volgt in het vijfde jaar STW – wat te wijten zou zijn aan ziekte – en zij niet is ingegaan op een aanbod van de verwerende partij om tijdelijk onderwijs aan huis te volgen, staat geheel los van het nadeel dat zij ondergaat doordat de bestreden beslissing die haar een B-attest met clausulering voor het TSO verleent, een ongestoorde voortzetting van haar studie in het zesde jaar STW in de weg staat.

10. Artikel 30, § 5, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002 ‘betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs’ luidt als volgt:

“De voltallige toelatingsklassenraad van een bepaald structuuronderdeel kan, met het oog op toelating als regelmatige leerling tot het structuuronderdeel in kwestie, de beperkingen met betrekking tot de studievoortgang die voortvloeien uit een oriënteringsattest B of C van het onderliggend leerjaar opheffen. De toelatingsklassenraad baseert zich daarbij op opleidingsonderdelen die de leerling met vrucht heeft beëindigd in het regulier onderwijs buiten het voltijds gewoon secundair onderwijs of voor de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap voor het secundair onderwijs.”

De verplichting die op een verzoekende partij in een administratief kort geding bij de Raad van State rust om, binnen de grenzen van wat redelijk is, te doen wat binnen haar macht ligt om gevreesde nadelige gevolgen van de bestreden beslissing te voorkomen of te beperken, reikt niet zover dat een leerling die het haar toegekende oriënteringsattest B bestrijdt, ertoe verplicht zou zijn om door zelfstudie en het afleggen van examens voor de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap de beperkingen die uit het B-attest voortvloeien overeen-

komstig de voormelde reglementaire bepaling vatbaar te maken voor opheffing door de toelatingsklassenraad. Overigens kan helemaal niet worden ingezien hoe aan verzoekster zou kunnen worden verweten dat zij in de korte tijdspanne sinds de voor haar vooralsnog ongunstige afloop van het schooljaar 2014-2015 geen opleidingsonderdelen “met vrucht heeft beëindigd in het regulier onderwijs buiten het voltijds gewoon secundair onderwijs of voor de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap voor het secundair onderwijs”.

11. Zoals de Raad van State ook overwoog in het reeds genoemde arrest nr. 232.431 van 5 oktober 2015 en heeft aangenomen in het reeds genoemde arrest nr. 232.835 van 9 november 2015, mag het vaste rechtspraak van de Raad heten dat het dreigende verlies van een schooljaar een nadeel uitmaakt dat binnen een gewone schorsingsprocedure niet tijdig zal kunnen worden gekeerd.

In dit geval kan er geen twijfel over bestaan dat verzoekster ingevolge de bestreden beslissing een schooljaar in haar studieloopbaan in STW dreigt te verliezen.

12. Voor zover de verwerende partij met de door haar zo-even *sub* 7 vermelde “twee elementen” aan verzoekster tevens het belang bij haar vordering beoogt te ontzeggen, kan zij evenmin worden bijgevalen.

Een leerling die een schooljaar verliest of dreigt te verliezen of aan wie de toegang tot een welbepaalde studierichting of zelfs onderwijsvorm wordt ontzegd, beschikt immers over een gekwalificeerd moreel belang om de nietigverklaring – en bij uitbreiding: de schorsing – van die beslissing te vorderen.

13. Uit wat voorafgaat volgt dat voldaan is aan de schorsingsvoorwaarde van de uiterst dringende noodzakelijkheid én dat verzoekster, anders dan de verwerende partij het lijkt te zien, belang heeft bij haar vordering.

## VI. Ernst van het enige middel

### *Standpunt van de partijen*

14. Verzoekster voert in een enig middel de schending aan van artikel 3.5.4.2 van het schoolreglement, het formele- en materiële motiveringsbeginsel, het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*, het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Vooreerst betwist verzoekster “[i]n het algemeen” het standpunt van de beroepscommissie dat zij tekorten slechts weet weg te werken door nieuwe tekorten te doen ontstaan. Zij wijst er in dit verband op dat zij met Kerst nog “4 totaaltekorten” behaalde, maar dat zij in juni is geëindigd “met nog slechts 2 jaartekorten”. Zij verwijt de commissie enkel rekening te houden met de examentekorten, zonder oog te hebben voor de jaarcijfers en voor “haar eigen 70%-30% regel” betreffende de in aanmerking te nemen verhouding tussen de examenresultaten enerzijds en de resultaten van dagelijks werk anderzijds.

Voorts laat verzoekster gelden dat de verwerende partij verwijst naar “de VVKSO-leerplannen”, maar dat die identiek zijn voor de twee leerjaren van de derde graad STW. Er is geen differentiatie in de leerplandoelstellingen van het eerste en het tweede jaar van de derde graad. Alleen al om die reden, zo stelt verzoekster, kan de verwerende partij er niet in slagen aan te geven in welke mate het tweede jaar verschilt van het eerste jaar, waardoor zij geen kans zou hebben om het tweede jaar met succes te volgen.

Volgens verzoekster blijkt allerm minst uit de leerplannen, noch uit enig ander concreet en objectief element van het dossier dat, zoals de verwerende partij beweert, de leerstofgehelen in het zesde jaar STW groter worden. Zij betwist overigens dat zij een probleem zou hebben met het verwerken van grotere gehelen leerstof en zij verwijst daarvoor naar “de rapportgegevens”.

Op de bevindingen van het prospectief onderzoek van de verwerende partij antwoordt verzoekster schematisch als volgt:

|      | VASTSTELLINGEN/VAK                                                                                                                                        | PROSPECTIEF ONDERZOEK                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| GE   | Examen 2e semester: leerstof is niet verankerd                                                                                                            | <p>Verwerende partij geeft mee:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wat er in het 6e jaar aan bod komt zonder enige melding dat Verzoekster deze leerstof niet zou kunnen beheersen en waarom niet;</li> <li>• dat leerstofgehele groter worden – er geen examens zijn in het BSO;</li> <li>• een negatief advies voor doorstroom in TSO.</li> </ul> <p>Verzoekende partijen merken op:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• er wordt niet geduid hoe en in welke mate de leerstof van het 2e jaar afhankelijk is van de leerstof van het 1e jaar;</li> <li>• uit geen enkel element blijkt dat grotere leerstofgehele aan de orde zijn in het 2e jaar van de 3e graad;</li> <li>• er wordt negatief advies gegeven en niet gesteld dat er nood is aan clausulering;</li> <li>• 50,9%, leerplandoelstellingen zijn behaald; ondanks weging 70%-30% behaalt Verzoekster een slaagcijfer.</li> </ul> |
| GODS | <p>Examen 2e semester lukt niet: zowel vragen uit toetsen als vragen waarbij voorbereiding nodig was;</p> <p>Zorgervaring is goed – verslagen beperkt</p> | <p>Verwerende partij geeft mee:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• commissie gaat in op de einddoelstellingen van het 2e jaar;</li> <li>• door het tekort is de voorbereiding onvoldoende voor het verwerken van grote gehele;</li> <li>• er is een gebrek aan analyserend en genuanceerd denken.</li> </ul> <p>Verzoekende partijen repliceren:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• commissie maakt niet con-</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|    |                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                   | <p>creet dat Verzoekster leerstof niet zou kunnen beheersen of dat concrete elementen daartoe moeten besluiten;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• de einddoelstellingen van het 2e jaar van de 3e graad zijn niet relevant (zie de overwegingen in het arrest d.d. 9/11 jl.);</li> <li>• Lieselotte zuiverde dit tekort middels haar vakantietask;</li> <li>• dat Verzoekster geen analyserend en genuanceerd denken zou hebben, blijkt uit geen enkel concreet en objectief element uit het dossier.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                  |
| NE | <p>Leerstof is niet verankerd</p> <p>Grote gehelen zijn problematisch</p> <p>Gebrek aan inzet</p> | <p>Verwerende partij wijst op:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• de accenten die gelegd worden tijdens het 6e jaar;</li> <li>• de basiskennis van Lieselotte is ok, haar kennis en kunde voor toepassing is niet aanwezig.</li> </ul> <p>Verzoekende partijen repliceren:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Verwerende partij maakt geen enkele koppeling naar (deel)resultaten van Lieselotte;</li> <li>• 53,7%: leerplandoelstellingen zijn bereikt ondanks 70%-30% regel voor verrekening EX-DW;</li> <li>• leerplandoelen zijn niet gedifferentieerd tussen 5e en 6e middelbaar;</li> <li>• basiskennis en kennis &amp; kunde voor toepassing is voldoende aanwezig gezien slaagcijfer.</li> </ul> |
| IO | <p>Grote gehelen lukken niet</p> <p>Juni: onvoldoende inzet</p> <p>Geeft op</p>                   | <p>Verwerende partij merkt op:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• IO is een hoofdvak en belangrijk ikv de GIP;</li> <li>• Opgave van de competenties en melding dat meerdere</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

|    |                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    | Praktisch talent                                                               | <p>heel moeilijk zijn voor Lieselotte;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Minimalistisch en werkt graag met handen = ideaal voor BSO.</li> </ul> <p>Verzoekende partijen repliceren:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Verzoekster behaalt 61,2% voor IO en 62,5% met Kerst. Van een noemenswaardige negatieve evolutie is geen enkele sprake;</li> <li>Haar competenties blijken uit die punten, de conclusies van Verwerende partij blijken uit geen enkele concreet, voldoende relevant element uit het dossier (een gesprek waarin Verzoekster aangeeft dat iets moeilijk is, betekent in onderhavig concreet geval zeker niet dat het voor Verzoekster onmogelijk was – dit tonen haar cijfers ostentatief aan);</li> <li>IO betreft een nieuw element dat aan de beslissing wordt ondergeschoven (zie verder – arrest D’Helft nr. 15.5);</li> <li>Minimalisme is een gegeven dat op objectieve wijze niet uit het dossier kan worden gedistilleerd.</li> </ul> |
| FR | <p>Eindtermen zijn niet verworven</p> <p>Geen verbetering in studiehouding</p> | <p>Verwerende partij geeft aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>op welke wijze het 6e jaar voortbouwen zou op het 5e inzake leerstof;</li> <li>gezien leerplandoelstellingen niet werden bereikt, zal Lieselotte de linken tussen theorie en praktijk niet kunnen leggen.</li> </ul> <p>Verzoekende partijen repliceren:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>uitleg van de commissie is</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|    |                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                          | <p>niet gelinkt aan concrete kennen &amp; kunnen van Verzoekster, aan de hand van concrete (deel)resultaten van haar dossier;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• geen differentiatie tussen leerplandoelen 1e jaar en 2e jaar van derde graad;</li> <li>• andere remediërmogelijkheden zijn, ondanks hetgeen Uw Raad daaromtrent releveerde, niet onderzocht.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| SW | Verwerende partij geeft geen motivering aan de hand van (deel)resultaten | <p>Verwerende partij geeft aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• de commissie stelt dat het leggen van linken tussen theorie en inhoud niet zouden lukken en verwijst naar 'boven';</li> <li>• dat er een gebrek aan inzicht zou zijn en onvoldoende communicatieve vaardigheden;</li> </ul> <p>Verzoekende partijen repliceren:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• in de tekst 'boven' valt geen element te bespeuren waaruit zou moeten blijken dat Lieselotte niet slaagt in het leggen van linken voor SW;</li> <li>• Gebrek aan inzicht en communicatieve vaardigheden: blijkt allerm minst uit de rapportcommentaren, noch uit andere gegevens van het leerlingendossier;</li> <li>• Verzoekster haalt 52,2% voor SW en 61% voor IO (leerplandoelstellingen gehaald ondanks 70%-30% regel). Er is mitsdien geen enkele reden aanwezig om te besluiten dat de GIP niet zou lukken.</li> </ul> |

|     |                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| GIP |                                                                                        | Er is geen element voorhanden dat kan doen twijfelen aan het feit of Verzoekster in staat zal zijn om de GIP tot een goed einde te brengen, wel integendeel: Verzoekster behaalde voor IO een ruim slaagcijfer van 61,2%.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| NW  | Geen motivering wordt door Verwerende partij voorzien aan de hand van (deel)resultaten | <p>Verwerende partij merkt op:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Indien nipt geslaagd in 5<sup>e</sup> jaar zijn er om en bij geen slaagkansen in het 6<sup>e</sup> jaar;</li> <li>• Groter leerstofgeheel in 6<sup>e</sup> jaar en studeertijd neemt ook toe. Kunnen studeren is een must;</li> <li>• Er wordt voortgebouwd op leerstof van het 5<sup>e</sup> jaar;</li> <li>• In BSO is er geen NW, enkel PAV met weinig wetenschappen.</li> </ul> <p>Verzoekende partijen repliceren:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Lieselotte behaalde 53,2% (slaagcijfer – leerplandoelstellingen zijn behaald);</li> <li>• NW betreft een nieuw motief dat aan de oorspronkelijke beslissingen wordt ondergeschoven (zie verder: arrest D’Helft);</li> <li>• Beschouwing omtrent slaagkansen van de commissie is volstrekt nietszeggend en abstract;</li> <li>• Ruimere leerstof: blijkt uit geen enkel objectief element van het dossier, ook niet uit de leerplannen waarnaar Verwerende partij verwijst;</li> <li>• Er is geen rapportcommentaar voor dit vak, dus ook geen negatief commentaar;</li> <li>• Commissie wijst op hetgeen in het 6<sup>e</sup> jaar regelmatig aan bod komt, zonder aan te geven dat en waarom Lieselotte deze leerstof niet zal kunnen beheersen (geen</li> </ul> |

|     |                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                      | omstandige, precieze motivering ahv concrete elementen zoals toetsen/ (deel)resultaten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| ENG | De commissie geeft geen motivering aan de hand van (deel)resultaten  | <p>Verwerende partij werpt op:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Taaltaken nemen toe, waarbij verschillende vaardigheden moeten worden toegepast;</li> <li>• Opsomming der tekortkomingen van Lieselotte;</li> <li>• Inzet van net aanwezige vaardigheden valt niet te verwachten.</li> </ul> <p>Verzoekende partijen repliceren:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Verzoekster behaalt 52,9% (slaagcijfer – leerplandoelstellingen zijn behaald).<br/>Geen rapportcommentaren.</li> <li>• Commissie laat na te toetsen aan specifieke leerplandoelen. De zo beweerde tekortkomingen van Lieselotte worden niet gestaafd aan de hand van concreet behaalde (deel)resultaten.</li> </ul> |
| PO  | De commissie geeft geen motivering aan de hand van (deel)resultaten. | <p>Verwerende partij werpt op:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• In het 6<sup>e</sup> jaar werken de leerlingen in hoofdzaak aan de GIP;</li> <li>• Gelet op de studieattitude van Lieselotte dreigen moeilijkheden.</li> </ul> <p>Verzoekende partijen repliceren:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Verzoekster behaalt 67,1% (slaagcijfer – leerplandoelstellingen zijn bereikt).<br/>Permanente evaluatie weerspiegelt attitude in de eerste plaats: uit Verzoekers punten blijkt dat er zich geen probleem stelt, integendeel.<br/>Rapportcommentaar duidt evenmin op een probleem;</li> <li>• PO betreft een nieuw ele-</li> </ul>                                                |

|  |  |                                                                                                            |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | ment dat Verwerende partij aan de oorspronkelijke beslissingen onder schuift (zie verder: arrest D’Helft). |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Verzoekster besluit dat “elk van de in het middel aangemerkte bepalingen en beginselen [...] door de bestreden beslissing [wordt] geschonden”.

15.1. De verwerende partij werpt in haar nota op dat het middel op een zodanige wijze is uiteengezet dat een “doorgedreven onderzoek” ervan noodzakelijk is. Dit is volgens haar “volkomen in strijd met de geest van een procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid”, die vergt dat het middel zo duidelijk is geformuleerd dat het bij de eerste lezing ervan in het verzoekschrift meteen aanneemelijk is dat daarop een nietigverklaring kan worden gesteund.

15.2. Met betrekking tot de ernst van het middel stelt de verwerende partij dat de beroepscommissie in de bestreden beslissing rekening heeft gehouden met een prospectief onderzoek dat niet kennelijk onredelijk is.

Zij herhaalt vervolgens de overwegingen van de bestreden beslissing met betrekking tot dat prospectief onderzoek en zij besluit dat “[h]et B-atteest werd uitgereikt omdat het geslaagd zijn alleen niet voldoende is om door te stromen naar 6 STW [en] dit [...] nu ook, minstens *prima facie* afgetoetst [werd] door de beroepscommissie in haar beslissing”.

### *Beoordeling*

16. De verwerende partij verduidelijkt niet en het blijkt ook niet waarom het middel een “doorgedreven onderzoek” zou vergen dat onbestaanbaar zou zijn met het onderzoek *prima facie* dat eigen is aan het administratief kort geding.

De exceptie is niet ernstig.

17. Van een beroepscommissie die beslist een oriënteringsattest B toe te kennen, mag op het eerste gezicht een sterk doorgedreven motivering worden verwacht, zowel vanuit formeel oogpunt – de uitdrukkelijke en afdoende vermelding van de motieven in de deliberatiebeslissing – als vanuit materieel oogpunt – de aanwezigheid van een deugdelijke grondslag van die beslissing in het dossier. Die eis volgt niet alleen uit het feit dat de beroepscommissie zich met haar beslissing als het ware in de plaats stelt van de delibererende klassenraad van het volgende schooljaar, tot wiens autonomie het behoort om over het al dan niet slagen voor dat schooljaar te oordelen, maar ook uit de omstandigheid dat de aan het B-attest verbonden clausulering de principiële vrijheid – van de leerling of haar ouders – van studiekeuze beperkt. De beroepscommissie lijkt daarom met zeer overtuigende motieven te moeten aantonen dat de kansen van de betrokken leerling om te slagen voor het volgende leerjaar van dezelfde studierichting zo miniem zijn, dat haar zelfs niet de mogelijkheid mag worden geboden dat volgende leerjaar in die studierichting aan te vatten.

Deze sterke motiveringsplicht geldt op het eerste gezicht nog meer, wanneer – zoals in de voorliggende zaak – de eindbeslissing van de beroepscommissie reeds tot tweemaal toe bij arrest van de Raad van State werd geschorst en de Raad in die arresten duidelijk heeft aangegeven wat van de beroepscommissie op het vlak van de motieven wordt verwacht.

18. In arrest nr. 232.835 van 9 november 2015 werd door de Raad van State vastgesteld dat de beroepscommissie in de toen bestreden beslissing niet had uiteengezet “met grote omzichtigheid, omstandig en precies, aan de hand van eindtermen en leerplannen gerelateerd aan de concreet behaalde (deel)resultaten, [...] waarom de voorhanden zijnde – voldoende – resultaten toch de kansen van verzoekster determineren voor het verwerven van de volgend jaar in een te clausuleren richting vereiste kennis en kunde voor die vakken”.

De Raad van State oordeelde voorts dat “[h]et [...] immers op de weg van de beroepscommissie [ligt], wanneer zij een B-attest toekent, om op deze

wijze het ‘prospectief’ onderzoek dat een B-attest noodzakelijkerwijze vereist, uit te voeren en toe te lichten waarom zij het onmogelijk acht dat verzoekster zal slagen in het tweede jaar van diezelfde graad” en dat “[d]e beroepscommissie [...], bijvoorbeeld, niet [uiteenzet], aan de hand van de leerplandoelstellingen en de eindtermen, in welke mate de leerstof in het tweede jaar van de graad afhankelijk is van de noodzakelijk verworven kennis en kunde in het eerste jaar van die graad, noch [aangeeft] waaruit blijkt dat verzoekster spijs haar jaartotalen net die noodzakelijke basis niet bezit”.

De Raad van State vervolgde:

“De beroepscommissie slaagt *prima facie* niet in dat ‘prospectief’ onderzoek door vaagweg te gewagen van een ‘té beperkte’ kennis en kunde in hoofde van verzoekster, zonder de specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen daarmee in verband te brengen, zonder op enig moment de kennis en kunde van verzoekster – en vooral het vermeende gebrek daaraan – te relateren aan het volgende jaar in dezelfde graad en zonder dit terug te koppelen aan de in het afgelopen jaar concreet geleverde prestaties.

Wat de slaagkansen van verzoekster in een zesde jaar TSO betreft, lijkt de beroepscommissie alleen te twijfelen aan de mogelijkheid van verzoekster om grotere leerstofgehelen te verwerken. In de nota heet het dat de evolutie van de resultaten van verzoekster aantoont ‘dat er een probleem is om een vakkenpakket per semester op systematische en evenwichtige wijze te beheersen’.

Daartegenover staat wel dat verzoekster voor bijna alle vakken een voldoende jaarresultaat heeft behaald en voor die vakken dus in voldoende mate de leerplandoelstellingen heeft bereikt én dat de beroepscommissie, met de toekenning van een B-attest, zelf erkent dat verzoekster de leerplandoelen in voldoende mate heeft bereikt. In die omstandigheden lijkt van die commissie te mogen worden verwacht dat zij precies aangeeft in welke mate het volgende jaar van het voorgaande verschilt waardoor verzoekster in dat komende jaar geen kans op slagen heeft. Want, het weze herhaald, verzoekster is voor het eerste jaar van de derde graad geslaagd verklaard.”

19. In de thans bestreden beslissing maakt de beroepscommissie melding van het door haar uitgevoerde “prospectief onderzoek”. Zij bespreekt namelijk vak per vak, waarom zij de kans van verzoekster om te slagen in een zesde jaar STW onmogelijk acht.

20.1. Wat het vak ‘integrale opdrachten’ betreft, herinnert de beroepscommissie aan de vereiste competenties en voert zij met stellige zekerheid aan dat het “heel moeilijk” is voor verzoekster om deze competenties, waarvan “het behalen [...] op het einde van 6STW heel belangrijk [is]”, zelfstandig te plannen, uit te voeren en objectief te evalueren. De beroepscommissie voegt daar nog aan toe dat verzoekster “heel minimalistisch ingesteld” is.

Tegenover dat (noodzakelijk deels) subjectieve vooruitzicht staat dan weer het objectieve gegeven dat verzoekster voor dat vak in het voorbije jaar een jaarresultaat van 61,2% heeft behaald.

Hoe één en ander met elkaar kan worden gerijmd en waarom in de resultaten van verzoekster een dramatische wending te verwachten valt, verklaart de beroepscommissie alleen door een verwijzing naar “het eindgesprek Integrale Opdrachten in het vijfde jaar, als voorbereiding op het zesde jaar”. In de bestreden beslissing kan over dat eindgesprek weinig worden gelezen. In de eerder geschorste beslissing van de beroepscommissie van 12 oktober 2015 werd daarover gesteld dat verzoekster voor dat gesprek – dat in juni plaatsvond – met een score van 48% werd bedacht. Niettemin was verzoekster toch bij machte om voor het junirapport haar cijfer om te buigen tot 60,4%. Waarom de resultaten van het gesprek in juni – een deelcijfer – de kansen van verzoekster zodanig determineren dat zij in het tweede jaar van de derde graad geen redelijke kans op slagen heeft en waarom niet het eindcijfer bepalend is, wordt op het eerste gezicht in de bestreden beslissing niet verduidelijkt en is evenmin evident zichtbaar.

20.2. Op het eerste gezicht voldoet de beroepscommissie aldus niet aan de versterkte motiveringsplicht die op haar rust, althans niet wat het prospectief onderzoek betreft voor het vak ‘integrale opdrachten’, gerelateerd aan de geïntegreerde proef van het volgende jaar.

Daarbij komt nog dat de beroepscommissie zelf erkent dat het vak ‘integrale opdrachten’ een “7u vak [is] en dus een hoofdvak”. Volgens de

beroepscommissie omvat het “bijna 1/5 van het totaal aantal lesuren”. Daargelaten dat dit laatste een misrekening van de beroepscommissie lijkt, aangezien dit vak zeven van de 34 lesuren en dus iets méér dan 1/5 van het totale aantal lesuren omvat, staat de belangrijkheid ervan op het eerste gezicht buiten kijf.

Bovendien zal, luidens artikel 56, § 2, derde lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002 ‘betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs’, “[h]et resultaat van de [geïntegreerde] proef [...] een belangrijk element vormen in de beslissing van de delibererende klassenraad”.

Als de beroepscommissie voor zo een belangrijk vak niet aan-nemelijk maakt dat het de kansen van verzoekster in het volgende leerjaar hypo-thekeert, lijkt de daarop gesteunde beslissing om een B-attest toe te kennen, de wettigheidstoets niet te kunnen doorstaan.

21. In de bestreden beslissing luidt het voor het vak ‘sociale weten-schappen’ – een ander profielbepalend vak – dat in het volgende jaar van dezelfde graad “meer gepolst [wordt] naar inzichten en linken leggen”, dat “de gehelen die moeten verwerkt worden steeds groter [worden]”, dat verzoekster wel theorie kan reproduceren “maar [dat] wanneer er linken dienen gelegd te worden tussen theorie en inhoud” zij daarin niet slaagt, dat bij verzoekster een “gebrek aan inzicht” vast te stellen is, dat zij “moeilijk structuur [kan] brengen in grotere gehelen” en “[c]ommunicatief [...] onvoldoende vaardigheden [bezit] om bepaalde VOETEN [lees: vakoverschrijdende eindtermen] te halen”.

Welke leerplandoelstellingen de beroepscommissie redelijker-wijze onbereikbaar acht voor verzoekster laat de beroepscommissie vooralsnog onbesproken. Geen enkele leerplandoelstelling komt op het eerste gezicht ter sprake.

Nochtans lijkt van verzoekster niet te kunnen worden verwacht dat zij, om te slagen voor het tweede jaar van de derde graad, de leerplandoelstel-

lingen allemaal en voor de volle 100% behaalt. Om te kunnen slagen, volstaat het dat zij doet blijken dat zij de leerplandoelstellingen “in voldoende mate” heeft bereikt (artikel 38, 3°, van het reeds genoemde besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2002).

Ondanks de oproep van de Raad van State in zijn arrest nr. 232.835 van 9 november 2015 blijft de beroepscommissie derhalve ook voor het vak ‘sociale wetenschappen’ in gebreke haar motieven te concretiseren en de leerplandoelstellingen bij haar delicate oordeel te betrekken.

22.1. In haar verzoekschrift voert verzoekster ook voor andere vakken aan, zoals bijvoorbeeld voor geschiedenis en natuurwetenschappen, dat alleen wordt gesteld, maar niet aangetoond dat in het zesde jaar STW meer leerstof of grotere leerstofgehelen verwerkt moeten worden.

Volgens verzoekster blijkt ook niet waarop bepaalde “vaststellingen” van de beroepscommissie zijn gesteund, zoals bijvoorbeeld het beweerde gebrek aan inzicht en communicatieve vaardigheden voor ‘sociale wetenschappen’ en het beweerde gebrek aan analyserend en genuanceerd denken voor ‘godsdienst’.

22.2. Die “vaststellingen” lijken voor de beroepscommissie mede van belang te zijn geweest om te beslissen wat zij heeft beslist.

Wanneer daarover vragen rijzen, staat het aan de verwerende partij om, middels een administratief dossier en eventueel een nota, duidelijkheid te verschaffen.

In dit geval omvat het administratief dossier slechts drie stukken, waaronder de bestreden beslissing en twee e-mails van recente datum omtrent de mogelijkheid van het volgen van tijdelijk onderwijs aan huis.

Bij de bespreking van de ernst van het middel in de nota komt de verwerende partij niet verder dan het dupliceren van de bestreden beslissing. Er wordt dan ook geen antwoord gegeven op de kritiek van verzoekster.

De verwerende partij maakt het aldus onmogelijk om op die specifieke punten de ernst van het middel tegen te spreken.

23. Het enige middel is in de hiervóór aangegeven mate ernstig.

*VII. Slotsom wat de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid betreft*

24. Er is voldaan aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen.

*VIII. Vordering tot het opleggen van een voorlopige maatregel*

25. Zoals hiervóór *sub* 2 vermeld, vordert verzoekster tevens om “[v]erwerende partij op te leggen om binnen drie kalenderdagen na de kennisgeving van het tussen te komen schorsingsarrest een nieuwe beslissing te nemen”.

26. Bij afwezigheid van ook maar de minste toelichting door verzoekster van de noodzaak van de gevorderde maatregel, ziet de Raad van State geen grond om op deze vordering in te gaan.

## **BESLISSING**

**1. De Raad van State beveelt de schorsing, bij uiterst dringende noodzakelijkheid, van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de beroepscommissie van het Sint-Vincentiuscollege te Buggenhout van 16 november 2015, waarbij aan Lieselotte De Vos een oriënteringsattest B wordt toegekend.**

**2. De Raad van State verwerpt de vordering voor het overige.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 3 december 2015, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

|                 |                                    |
|-----------------|------------------------------------|
| Bert Thys,      | staatsraad, waarnemend voorzitter, |
| bijgestaan door |                                    |
| Tiny Temmerman, | griffier.                          |

**De griffier**

**De voorzitter**

**Tiny Temmerman**

**Bert Thys**